

País Valencià Segle XXI

Per a començar, els recomane que de tant en tant facen una ullada a la pàgina web que té el títol d'aquest article: "País Valencià Segle XXI", on trobaran pensaments, notes i notícies sobre la matèria que el

seu nom indica, i unes altres de semblants o paral·leles, com ara la reflexió que al final de juliol hi va publicar el meu amic Gustau Muñoz, veí eventual a Xodos, on contemplem el Penyalgosa des de la finestra de casa. Gustau es lamenta que "el nostre coneixement de la realitat és fragmentari i provisional, tot sovint fet d'idees manllevades, de dades de segona mà i de prejudicis. El coneixement seriós i ben fonamentat, empíricament contrastat i inscrit en un esquema teòric operatiu, és un bé escàs. La mera intuïció sol jugar males passades". Una sàvia observació que es confirma cada dia llegint els diaris, seguint els noticiaris de la tele o les declaracions habituals de polítics diversos. "Tot això," afirma Gustau, "té molt a veure amb un problema que em preocupa. De fet, què sabem a hores d'ara del País? Vull dir, què sabem de l'estructura profunda, dels canvis que, probablement, s'estan produint al fons de la nostra realitat social com a reacció davant la devastació d'una crisi (i d'una política) que anorrea la seua base de sustentació?" Bé, la resposta és òbvia: en sabem ben poc. Els valencians pesem poc o no gens en l'Estat, no som tinguts en compte, som marginals i sovint objecte d'irrisió, de vegades injustament, però també guanyada a pols, recorda l'autor, i té més raó que un sant. Tanmateix, continua, comptem amb un avantatge important que pot ser fonamental i estratègic. I ací Gustau Muñoz reprén una idea que jo mateix vaig apuntar ja fa molts anys en algun dels meus papers, com *Els valencians i la terra*: "Els valencians", escriu, "varen fer al segle XIX una gran revolució agrària basada en el conreu intensiu de la terra i la irrigació, que donà com a resultat una agricultura comercial, dinàmica i exportadora amb un èxit incontestable." Una revolució, afegiria jo, que també va rosegat, fins a desfer-la, l'estructura de la propietat heretada des d'èpoques feudals. "Successius conreus", continua, "amb les transformacions i l'esforç humà i social corresponents, hi han tingut voca-

Joan Francesc Mira

ció comercial i exportadora o han estat base d'aprofitament industrial (el canyamel, la morera, el cànem, la vinya, l'arròs, la taronja...)"

El fenomen, a més d'un efecte econòmic, també mostra un fons cultural, una manera de

fer les coses, no únicament al camp. De fet, com recorda Muñoz, "a la segona meitat del segle XX (...) els valencians varen consumir una revolució industrial que, d'altra banda, no mancava de precedents. (...) amb un esclat impressionant de petites i mitjanes empreses en què molta gent hi va posar empena, iniciativa i enginy, tot aprofitant la mentalitat comercial i exportadora preexistent. Una història d'èxit, que demana una nova narrativa". Una narrativa, diria jo, que es va desfer absurdament quan més calia ampliar-la. Després, remata l'autor, "la darrera etapa de l'economia valenciana és ben coneguda. Ha girat al voltant de la bombolla immobiliària. S'ha exagerat fins a límits grotescos una manera de fer més generalitzada, que ha tingut efectes nefastos per a l'economia espanyola i que és a la base de la dramàtica crisi actual". Dit d'una altra manera, una manera de fer més *espanyola* que no valenciana que "s'ha ensorrat, enmig d'un estrèpit de pols, corrupció i grans decepcions". La conclusió, afirma Muñoz, és que els valencians s'han de reinventar: "No serà la primera vegada. Però com?". No hi ha una resposta, però almenys es pot avançar una hipòtesi: "La hipòtesi és que, avesats històricament a tirar endavant, amb iniciativa i enginy, a les profunditats de la societat valenciana, de manera descoordinada, espontània i sovint anònima, ja s'estan posant les bases d'aquesta reinvençió. Caldrà anar als llocs per comprovar-ho. No sabem com s'està fent, caldrà esbrinar-ho". A "País Valencià Segle XXI" prometen "una sèrie d'anàlisis i reportatges sobre més de mig centenar de ciutats i poblacions del País Valencià, que aportaran informació i coneixement de primera mà sobre com s'hi estan reconfigurant les opcions vitals en els terrenys econòmic, social i cultural". Serà una lectura apassionant, i espere que també un raig d'esperança. Perquè aquest país, probablement, no és solament allò que sembla.

"La hipòtesi és que, avesats històricament a tirar endavant, amb iniciativa i enginy, a les profunditats de la societat valenciana, de manera descoordinada, espontània i sovint anònima, ja s'estan posant les bases d'aquesta reinvençió. Caldrà anar als llocs per comprovar-ho. No sabem com s'està fent, caldrà esbrinar-ho"